

Utbildningsinspektion i Norrbyskolan förskoleklass, grundskola årskurs 1–6

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Norrbyskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	192
Förskoleklass	45
Grundskola	300

Utbildningen i Norrbyskolan skolan omfattar förskoleklass och skola årskurs 1 till 6. I anslutning till skolan finns fritidshem.

Norrbyskolan, som tillhör skolnämnd Nordost, är belägen i norra delen av centrala Örebro. Skolans huvudbyggnad är från 1965 och utgör en av fyra byggnader. Renoveringar och förändringar av lokalerna har genomförts i omgångar. På skolgården har en förskola placerats. I skolans dokumentation och kommunens information anges att Norrbyskolans profil är Livskunskap och hälsofrämjande.

Skolans elever och pedagogiska personal är indelade i fem arbetslag, varav ett benämns resursarbetslag och består av en resurspedagog, specialpedagoger och lärare i svenska som andraspråk. Den nuvarande rektorn tillträdde cirka en månad före inspektionen. I kvalitetsredovisningen och den lokala arbetsplanen beskrivs arbetet med sju målområden, som utgår från centrala verksamhetsdirektiv samt skolans egna mål. Områdena är Integration, Lärande och bildning, Inflytande och delaktighet, Trygg miljö, Miljö, Hälsa samt Kultur. All personal är indelad i målgrupper kopplade till målområdena. I rapporten förekommer hänvisningar till dessa målgrupper.

Genomförandet av inspektionen i Norrbyskolan

Skolverket sände den 28 maj 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Norrbyskolan har bestått av undervisningsrådet Per Grundtman och experten Kerstin Levin. Besök i Norrbyskolan genomfördes den 7-8 september 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Norrbyskolan, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Norrbyskolan genomfördes formella intervjuer med elever i årskurs 2 och 6, personal, föräldrar samt rektor. Lektioner i årskurs 2 och 6 besöktes, likaså

verksamhet i förskoleklass. En inspektör deltog i ett elevrådsmöte. Under besöket fördes också samtal med elever och personal.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

Vid intervjuer återkom omdömen om Norrbyskolan som att stämningen är varm och tillåtande. Föräldrar beskriver personalgruppen som stabil och professionell och att såväl elever som personal trivs. Tecken på att så är fallet, menar såväl personal som föräldrar, är att eleverna tar kontakt med vuxna och att alla hälsar på varandra. Rasterna beskrivs av elever som mycket bra. Det händer att någon går ensam, men det är inte ofta. ”Fröknarna säger att alla ska få vara med någon”, som en elev i årskurs 2 uttrycker det. Föräldrar uppger att eleverna blir sedda och menar att det är resultat av skolans arbete med det som benämns Livskunskap. Från personal framförs uppfattningen att ett gediget arbete med värdegrundsfrågor lett fram till den goda stämningen.

I Norrbyskolan genomförs kontinuerliga enkätundersökningar angående elevers uppfattningar om inflytande och trygghet i skolan, som ett led i skolans kvalitetsarbete. I skolans kvalitetsredovisning för 2003 går exempelvis att utläsa att 97 procent av eleverna trivs mycket bra eller bra i sin klass. 82 procent av eleverna uppger att det inte är någon som blir retad i klassen.

För inspektörerna tonar bilden fram av en skola där arbetet med normer och värden ligger högt på dagordningen. De vuxnas förhållningssätt och den vikt de lägger vid skolans olika råd, kamratstöderna och målgruppsarbetet påverkar stämningen på skolan på ett positivt sätt.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att resultatet av skolans arbete inom området normer och värden är mycket bra.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

I Norrbyskolan genomförs nationella prov i årskurs 5. För 2003 nådde 80 procent av eleverna målen för årskurs 5 i ämnet matematik. För ämnena svenska och engelska var motsvarande siffror 73 respektive 100 procent. Av skolans kvalitetsredovisning för 2003 framgår vilka delar av matematik- och svenskundervisningen som behöver förstärkas. Det framgår också att åtgärder sätts in för de elever som inte nådde målen i de nationella proven. Om skolan följer upp elevernas kunskapsutveckling på andra sätt än genom de nationella proven eller i andra årskurser framgår inte i skolans kvalitetsredovisning.

Resultat från de nationella proven 2004 har sammanställts på individ- och klassnivå, däremot inte skolnivå. Analys och bedömning samt åtgärder utifrån resultaten saknades vid inspektionstillfället. En lärare berättar att hon kopplat elevens egna mål till elevens resultat på de nationella proven. Därefter har lärare och elev tillsammans reviderat målen för kommande arbete.

Vid personalintervjuerna ställde inspektörerna frågor huruvida de nationella proven diskuteras på skolan samt om resultaten påverkar undervisningen. Av intervjuerna framkom olika synpunkter. När det gäller de tidiga skolåren är kopplingen till målen i årskurs 5 svag. I andra intervjugrupper betonades däremot att skolans resultat påverkar diskussioner om undervisningen och fortbildningsinsatser. Variationen i uppfattningar är enligt inspektörerna ett tecken på att skolans gemensamma diskussion behöver fortsätta och utvecklas.

Av intervjuer framkom att det också förekommer fler sätt att följa elevers kunskapsutveckling, bland annat genom portfolio och de så kallade Matteslottet och Bokhyllan, vilka beskrivs längre fram. Dessutom genomförs en läsdiagnos i årskurs 4. Uppföljningar sker på individnivå medan sammanställningar av elevers kunskapsutveckling saknas. När det gäller elevernas kunskaper i andra ämnen än svenska, engelska och matematik saknas systematik för uppföljning.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att resultatet av skolans arbete inom området kunskaper är godtagbart. Att alla elever nådde målen för årskurs 5 i engelska 2003, bedöms som mycket bra. Däremot är det inte tillfredsställande att närmare 30 procent av eleverna inte nådde målen i svenska. Skolan bör vidta åtgärder så att fler elever får möjlighet att nå målen. Skolan bör också vidta åtgärder för att kunna bedöma om eleverna når målen i fler ämnen än svenska, engelska och matematik.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

I Norrbyskolan finns flera funktioner och grupper som syftar till att främja inflytande och god miljö såväl fysiskt som psykosocialt. Personalens arbete i skolans målgrupper har gett förutsättningar för en hög delaktighet. Vid intervjuerna framkom att all personal är involverad i arbetet och att det genomsyrar skolan, med en extra tonvikt på de tidigare årskurserna.

I Norrbyskolan används begreppet Livskunskap för att beskriva ett flertal aktiviteter som sammantaget syftar till att skapa en trygg och hälsofrämjande miljö. Rörelselekar, massage, grönsaksveckor, skoljoggen och skolans ”motorikbana” anges av elever och personal som exempel. Bland föräldrar finns olika uppfattningar om hur tydligt skolans profil märks. Några känner till temaveckor och motorikbanan, andra tycker inte att det märks att skolan har denna profil. I det förebyggande hälsoarbetet medverkar skolsköterskan, som delar sin tjänstgöring mellan flera skolor och finns på Norrbyskolan en dag per vecka. Vid intervjun beskrevs också det förebyggande hälsoarbetet i förskoleklassen samt att skolsköterska, BVC och förskola träffas inför skolstart.

Från skolans sida beskrivs värdegrundsarbetet som en del av livskunskapen. Organiserade aktiviteter som samtal och värderingsövningar med material som ”Livsviktigt” och ”Projekt Charlie” används kontinuerligt i detta arbete. Elever uppger att Livsviktigt är viktigt då man pratar om hur man är mot varandra. Skolans Må bra-team är också centralt i det kontinuerliga värdegrundsarbetet och har bland annat som uppgift att utbilda kamratstödjarna. I teamets uppgifter ingår också att hantera mobbningsärenden. Företrädare för teamet menar att mobbning är sällsynt förekommande.

I de senare årskurserna finns två kamratstödjare per klass. Dessa får stöd och utbildning av vuxna och samlas regelbundet för att stämma av läget i skolan. Enligt elever går kamratstödjaruppgiften ut på att se till att ingen elev går ensam på rasterna och signalera till de vuxna om någon verkar utstött eller mobbad. Kamratstödjarna är väl kända och de yngre eleverna berättar att man kan vända sig till dem, någon vuxen eller Må bra-teamet om det behövs.

I skolans handlingsprogram mot kränkande behandling ges exempel på vad kränkande behandling kan vara och beskriver såväl det förebyggande arbetet som de åtgärder som skolan vidtar om kränkningar förekommer. I programmet beskrivs också rektors ansvar och vikten av att rektor informeras om en elev blir kränkt av en vuxen. Planen är känd enligt föräldrar, som också uttrycker sin tilltro till skolans förmåga att hantera en mobbningssituation. De intervjuade

föräldrarna var klara över att de skulle kontaktas om deras barn på något sätt vore involverat.

Kamratstödjarna och Må bra-temat träffas regelbundet. Det gör även de råd som finns på skolan. Var 14:e dag är det rådstid på schemat då elevrådet sammanträder, liksom matrådet, miljörådet och biblioteksrådet. De vuxna i råden är knutna till respektive målgrupp. Elever gav vid samtal och intervjuer exempel på innehåll och beslut som fattas vid råden. Det var exempelvis inköp av bestick till matsalen eller beskrivningar av miljön i närområdet, med källsortering och fjärlsuppfödning. I Norrbysskolan finns också ett skolråd med representanter från skolans föräldraförening, elevrådet och personalen. Skolgården och skolmaten är exempel på vad skolrådet arbetar med.

Samverkan och information till föräldrar sker på flera sätt i Norrbysskolan. Föräldrar framhåller att s.k. hembrev och läxor ger viktig information om arbetet i skolan. Andra informationskanaler som nämns är föräldramöten, kontaktdagar samt lämning och hämtning av de yngre eleverna. Personal uttrycker att det kan vara svårt med informationsöverföring mellan skolan och föräldrar med utländsk härkomst då språkförbistringen kan utgöra ett hinder.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans arbete inom området arbetsmiljö och delaktighet är mycket bra. Det finns en samklang mellan skolans policydokument, målgruppsarbete och de uppfattningar elever, föräldrar och personal ger uttryck för.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

I Norrbysskolan är de nationella målen lokalt uttolkade. För matematik och svenska finns dessa illustrerade i dokument som kallas Matteslottet och Bokhyllan. De beskriver en progression i lärandet där olika delmål kryssas för vartefter eleven når målen. Där finns också mål för årskurs 2 och 5 angivna. Dessa mål finns i varje klassrum och i elevernas portfolios. Kontinuerliga avstämningar görs mot Matteslottet och Bokhyllan, bland annat i samband med utvecklingssamtalen. Personal beskriver att ett arbete med att ta fram lokalt uttolkade mål pågått under lång tid i skolan och att Matteslottet och Bokhyllan är välkända begrepp bland elever och föräldrar. En annan typ av mål sätts gemensamt av eleverna för sin grupp. Det kan handla om att tillsammans genomföra ett visst antal promenader eller läsa ett antal böcker.

Om målen utgör grund för undervisningen, var däremot svårare för inspektörerna att fånga. Någon lärare framhåller värdet av att i årskurs 6 ha målen för

årskurs 9 i sikte vid målsättningen i arbetet. Någon annan berättar om arbetet med att via metodutveckling utifrån multipla intelligenser ytterligare bryta ner och tydliggöra målen. Elever i årskurs 6 beskriver att läraren inför ett arbetsområde berättar vad eleverna skall lära sig och beskriver målen i stora drag.

I Norrbyskolan pågår ett arbete med språklig medvetenhet. Det inleds i förskoleklass och följs upp i årskurs 1. Förskolläraren följer också med sin elevgrupp till årskurs 1 för att skapa kontinuitet. De yngre eleverna uppger att det är viktigt att kunna läsa, skriva och räkna när man blir vuxen. Elever beskriver att ”man läser i en bok och svarar på frågor”, man skriver sagor och arbetar i matematikboken. Är man klar med boken så får man en ny. I elevernas beskrivningar av vad de skall lära sig och hur de skall arbeta är elevinflytandet oklart. De yngre eleverna har ”valfritt” ibland och kan då välja bland ett antal uppgifter som läraren definierat. Någon klass har arbetsscheman där eleverna kan kryssa vad de vill arbeta med.

Det finns olika sätt för eleverna att visa sina kunskaper. Det kan vara muntliga redovisningar inför kamrater och föräldrar, uppläsningar av en skrivläxa eller att göra pjäser av arbeten. Föräldrar efterlyser ett ökat samarbete mellan lärarna för att undvika ojämn belastning i arbetet med läxor under veckan. Vissa lärare ger få läxor, andra ger många.

I Norrbyskolan pågår diskussioner om arbetssätt och arbetsformer, likaså om olika former av kunskap. Efter intervjuer och observationer anser inspektörerna att det finns anledning att denna diskussion bör fortgå och utvecklas. I detta arbete bör de nationella ämneskursplanerna vara till stöd.

Portfolio är ett begrepp som återkommer i skolans dokumentation. Elevarbeten, Matteslottet, Bokhyllan och självporträtt är dokument som finns i portfolion. Arbetet påbörjas i förskoleklassen och förskollärarna är väl förtrogna med målen i Matteslottet och Bokhyllan. Skolans portfolioarbete verkar däremot variera i intensitet och systematik, där de enskilda pedagogernas intresse sätter prägel. Elever uppger att de själva har inflytande över vilka egna arbeten som skall läggas i portfolion och eleverna i årskurs 6 beskrev hur de tidigare skrev motiveringar till varför ett arbete skulle sparas där.

Elever i årskurs 6 beskriver att både eleven själv och läraren beskriver ”hur det har gått” vid utvecklingssamtalen. Bland föräldrar i årskurs 6 var meningarna delade om det skett någon uppföljning av de nationella proven för årskurs 5. Informationen har skiljt sig åt mellan klasserna.

Arbetet med stöd till elever är centralt för skolans personal. I arbetslagen samtalas mycket om elever och personalen beskriver sig själva som varandras ”bollplank”. När det blir aktuellt med särskilt stöd kopplas skolans resursarbetslag in. Resursarbetslaget, vars sammansättning beskrivits i inledningen, får ärenden från arbetslagen på en särskild blankett. Där skall bland annat beskrivas vad som hittills gjorts i arbetslaget för ett stödja eleven. Just detta krav på formulering anses kvalificera den pedagogiska diskussionen. Åtgärdsprogram skrivs av resursarbetslaget, men klassläraren och andra pedagoger har också inflytande över hur det utformas. I åtgärdsprogrammet anges insatser på såväl organisationsnivå, gruppnivå som individnivå. När behovet av stöd inte anses kräva resursarbetslagets insatser skrivs i stället en utvecklingsplan. Denna utformas i

samråd med elev och förälder i samband med utvecklingssamtalet. Utvecklingsplanen verkar ha funktionen av ett åtgärdsprogram. Av intervjuer framkommer att skolans olika dokument för att beskriva stöd till elever – åtgärdsprogram, utvecklingsplan och utvecklingsprogram – medför en viss begreppsförvirring och detta behöver förtydligas. Inspektörerna har dock tagit del av välformulerade och tydliga dokument.

Resursarbetslaget gör i samråd med rektor, prioritering och delegering av stödinsatser. Av arbetslagets egen beskrivning framgår att tidigare prioriterades äldre elever med koncentrationssvårigheter. Nu prioriteras yngre elever för att tidigare kunna stödja elever och därmed motverka svårigheter senare i skolgången. Laget arbetar med observationer i klassrummet samt arbete med enskilda elever eller grupper. Inriktningen är att koncentrera resursarbetslagets direkta stöd till en elev till en kortare period, därefter tar klassläraren över det fortsatta arbetet och lagets arbete blir mera av konsultativ karaktär. Stödet till eleven kan ske i klassrummet eller i en mindre grupp men också i fritidshemmet. Föräldrar uppger att skolan ibland avvaktat för länge med att utreda orsaker till elevers svårigheter och att sätta in stöd.

Resursarbetslaget ansvarar också för fördelningen av undervisning i svenska som andraspråk. Hur stor del av elevens undervisning som sker i liten grupp bestäms efter ett test av elevens kunskaper i svenska. Av intervjuer framkommer att det behövs ytterligare diskussioner och kunskap i Norrbyskolan om kursplanerna i svenska respektive svenska som andraspråk, då den sistnämnda hanteras som stöd i ämnet svenska. Inför överlämnande till årskurs 7 informerar Norrbyskolan om elevens starka och svaga sidor i det svenska språket, där emot inte vilken kursplan som följts. Inspektörerna har observerat undervisning i svenska som andraspråk som synes vara relevant och av god kvalitet.

Läraren i svenska som andraspråk ingår i resursarbetslaget och ansvarar också för undervisningen av elever som nyligen anlänt till Sverige. Skolan har en handlingsplan för hur dessa elever skall tas emot. Eleven tillhör direkt en klass men får till en början en stor del av sin undervisning i en s.k. förberedelsegrupp. Klasstillhörigheten framhålls från skolans sida genom att eleven då deltar i det sociala samspelet och leken vilket främjar språkutvecklingen. Målet är att eleven snabbt ska kunna delta i klassens undervisning.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna den att pedagogiska verksamheten och undervisningen i Norrbyskolan är av god kvalitet. Det finns inslag i arbetet med åtgärdsprogram och stöd till elever som är av mycket god kvalitet. Det finns dock områden som bör förbättras. Kunskaperna om de nationella ämneskursplanerna bör förbättras. Särskilt avser detta kursplanen i svenska som andraspråk.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskilds rättsäkerhet.

I Norrbyskolan består skolans ledningsgrupp av rektor och de fem arbetslagsledarna. Den nuvarande rektorn började i skolan den 1 augusti 2004 och hade vid inspektionstillfället arbetat i skolan i drygt en månad. Däremot har han lång erfarenhet av rektorsarbetet. Arbetslagsledarna skall fungera som länk mellan rektor och arbetslag, leda arbetslagets möten samt ansvara för fortbildningsfrågor. För skolans utveckling finns som beskrivits i inledningen målgrupper som träffas regelbundet. Dessutom finns pedagogiska möten schemalagda. Det finns dock en förväntan från personal om ett ökat samarbete mellan skola och skolbarnsomsorg utifrån ett heldagsperspektiv på eleven.

Det finns en medveten strategi i Norrbyskolans kvalitetsarbete där det finns en synlig koppling mellan skolans målområden, all personals arbete i målgrupper och aktiviteter som i exempelvis miljörådet, som är elevnära och kopplade till undervisning. Målområdena redovisas i skolans kvalitetsredovisning. Det genomförs regelbundna utvärderingar och enkätundersökningar efter en kvalitetsklocka. Personalen är indelad i sju grupper där varje grupp har ansvar för en del i kvalitetssäkringen. Personalen poängterar fördelen med att bryta ner arbetet i mindre delar. "Alla kan inte göra allting, men alla kan göra något." När det gäller beskrivningar av elevers kunskaper i kvalitetsredovisningen har personal uttryckt önskemål om fler resultat än nationella prov för årskurs 5.

Av intervjuer framkommer att av skolans sju målområden är området Lärande och bildning vara svårast att hantera. Det är också det område som bör koppla ihop elevers resultat med undervisningens innehåll, vilket beskrivits i tidigare kapitel. Inspektörerna anser att detta målområde bör utvecklas.

Rektor är som tidigare beskrivits ny i Norrbyskolan och hade vid inspektionstillfället ännu inte kunnat påverka skolans arbete. Rektor hade en vag uppfattning om svenska som andraspråk, modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmål. Rektor var heller inte bekant med elevernas och skolans resultat.

Skolans dokumentation är i god ordning. Det finns dock behov av att samordna benämningen av de dokument som berör stöd till elever, vilket beskrivits i kapitel 4.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att styrning och kvalitetsarbete i Norrbyskolan sammantaget är av god kvalitet. Kvalitetsarbetet är systematiskt och ger mycket goda förutsättningar för förbättringsarbete. Det finns en god struktur för styrning av verksamheten. Huruvida ledningen är av god kvalitet

kan inte inspektörerna bedöma, då den nuvarande rektorn verkat så kort tid i skolan. Den del av skolans kvalitetsarbete som omfattar Lärande och bildning bör utvecklas.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

I Norrbyskolan erbjuds elevens val i årskurs 4 till 6. Innehållet för årskurs 6 har förändrats till innevarande läsår. Tidigare fanns ett "smörgåsbord" av aktiviteter som skoltidning, textilkonst, bollsport, teknik, m.m. Nu väljer dessa elever fördjupningsområden utifrån egna målsättningar. Dessa utgår bland annat från resultaten på de nationella proven i årskurs 5. Personal uttrycker att eleverna medvetet och välformulerat satt upp mål för sitt arbete.

Inom språkvalet erbjuds de moderna språken tyska, spanska och franska.

Kommunens modersmålsavdelning administrerar modersmålsundervisningen. Norrbyskolans lärare säger sig ha liten kontakt med modersmålslärarna. Dessa undervisar i flera skolor och det finns liten tid till samtal. Studiehundledning på modersmål förekommer men personal uppger att det är brist på tid till samplanering då flera olika språk kan förekomma i en och samma klass. Inspektörerna vill framhålla att studiehundledning på modersmål är en stödåtgärd som elever har rätt till om de har ett sådant behov. Organiseringen av undervisningen får inte utgöra ett sådant hinder att eleverna inte får det stöd de behöver.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att tillgången till utbildning i Norrbyskolan är god. Organiseringen av studiehundledning på modersmål bör förbättras.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

I Norrbyskolan finns ändamålsenliga lokaler med vissa anpassningar för funktionshindrade. Såväl den yttre som inre miljön är tillfredsställande även om föräldrar har synpunkter finns på skolgårdens utformning.

Personalen har i huvudsak utbildning för den verksamhet de arbetar i. Den person som i Norrbyskolan benämns resurspedagog har utbildning i specialpedagogik. Av intervjuer framkommer att nyanställda lärare känner sig väl mottagna och det finns en kontinuitet i personalgruppen som uppskattas av föräldrar.

Skolan har planer på en fortbildningssatsning i Läsutvecklingsschemat (LUS). Syftet med denna satsning är både att utveckla Bokhyllan och att ge personalen ett gemensamt språk om läsning och läsutveckling.

När det gäller resursfördelning skaffar sig resursarbetslaget en övergripande bild av stödbehoven i skolan och fördelar därefter resurser i samråd med rektor. Stöd kan sättas in för kortare eller längre tid.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att resurserna i Norrbyskolan är av god kvalitet.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Norrbyskolan övergripande är av god kvalitet. Inspektörerna bedömer att skolans arbete inom området arbetsmiljö och delaktighet är mycket bra. Det finns en samklang mellan skolans policydokument, målgruppsarbete och de uppfattningar elever, föräldrar och personal ger uttryck för. Det målmedvetna arbetet har bidragit till att skolans resultat av arbetet med normer och värden är mycket bra.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- skolan bör vidta åtgärder så att fler elever får möjlighet att nå målen,
- skolan bör vidta åtgärder för att kunna bedöma om eleverna når målen i fler ämnen än svenska, engelska och matematik,
- kunskaperna om de nationella ämneskursplanerna bör förbättras – särskilt avser detta kursplanen i svenska som andraspråk,
- den del av skolans kvalitetsarbete som omfattar Lärande och bildning bör utvecklas samt
- organiseringen av studiehandledning på modersmål bör förbättras.

Datum

Ort

2005-04-29

Linköping

Per Grundtman

Kerstin Levin